

Cam-drin Ysbrydol a
Rheoli drwy orfodaeth
mewn Lleoliad
crefyddol

A. Ai Cam-drin Ysbrydol yw e?

1. Beth yw Cam-drin Ysbrydol?

Mae cam-drin ysbrydol yn fath o gam-drin emosiynol a seicolegol. Fe'i nodweddir gan batrwm systematig o ymddygiad gorfodol a rheolaethol mewn cyd-destun crefyddol. Gall cam-drin ysbrydol gael effaith niweidiol iawn ar y rhai sy'n ei brofi. Fodd bynnag, nid yw dal sefyllfa ddiwinyddol ynddo'i hun yn gynhenid yn sarhaus yn ysbrydol, ond mae camddefnyddio ysgrythur, diwinyddiaeth gymhwysol ac athrawiaeth yn aml yn elfen o ymddygiad sy'n sarhaus yn ysbrydol. (L. Oakley 2017)¹ (Wedi'i gyfieithu S Plant 2022)

Gall y term Cam-drin Ysbrydol fod yn ddadleuol ac felly mae'n rhaid cymhwyso'n ofalus. Er mwyn bratiaith, byddwn yn defnyddio'r term "Cam-drin Ysbrydol" yn lle'r term ehangach a bydd yr ystyr yn cynnwys Rheolaeth Drwy Orfodaeth mewn Lleoliad Crefyddol o'r pwynt hwn ymlaen.

Mae Weithredu Ar Gam-Drin Ysbrydol cydnabod bod y mwyafrif llethol o sefydliadau ffydd yn gweithredu mewn ffordd iach ac nad yw Cam-drin Ysbrydol yn bresennol o fewn eu sefydliad. Mae sefydliadau ffydd wrth weithredu â diwylliant iach yn darparu gwasanaeth hanfodol i'w cymunedau.

2. Cydnabod Cam-drin Ysbrydol

Mae'n ddefnyddiol adeiladu ar y diffiniad uchod drwy archwilio nodweddion allweddol Cam-drin Ysbrydol.

Nodweddion Allweddol

- Defnyddio'r Ysgrythur i orfodaeth a rheoli
- Gorfodi Atebolrwydd
- Trin a Thrafod ac Ecsploetio
- Pwysau i Gydymffurfio
- Sensoriaeth
- Gofyniad am ufudd-dod dall
- Defnyddio 'galw dwyfol' i orfodaeth
- Gwahardd ac Ynysu
- Cywilydd cyhoeddus a sarhad

Mae'n bwysig datgan y byddai'r rhain yn cael eu gweld o fewn patrwm o ymddygiadau

3. Pa mor gyffredin yw cam-drin ysbrydol?

Mae hwn yn gwestiwn anodd ei ateb gan na fu unrhyw astudiaethau ymchwil yn y DU i seilio ateb ynghylch achosion. Felly, gallwn ond ateb y cwestiwn hwn o'n profiad o gefnogi'r rhai sydd wedi profi Cam-drin Ysbrydol a'r sylw cynyddol yn y cyfryngau.

¹ <https://thirtyoneeight.org/media/2191/spiritual-abuse-position-statement.pdf>

Mae tystiolaeth o'r 12 mis diwethaf o alwadau llinell Gymorth bod 100 o alwyr wedi adrodd am gam-drin ysbrydol. I bob un o'r galwyr hyn rydym yn ymwybodol bod eraill yn y sefydliad hwnnw a fydd hefyd wedi profi Cam-drin Ysbrydol. Wrth i ymwybyddiaeth gael ei godi o'r llinell gymorth Weithredu Ar Gam-Drin Ysbrydol rydym yn disgwyl gallu rhoi darlun mwy cywir o ba mor gyffredin yw Cam-drin Ysbrydol.

Yr hyn sy'n amlwg, yw bod yna ymwybyddiaeth gynyddol yn y cyfryngau a bob wythnos mae yna stori yn y cyfryngau o gwmpas Cam-drin Ysbrydol.

Yr hyn y gallwn ei ddweud yn bendant ar y mater hwn yw bod Cam-drin Ysbrydol yn cael ei brofi ym mhob ffydd, gan aelodau o fudiadau ffydd ac ar bob lefel o arweinyddiaeth. Os ydych chi wedi profi Cam-drin Ysbrydol yna nid ydych ar eich pen eich hun, mae yna bobl allan yna sy'n deall ac sy'n gallu rhoi cymorth. Os oes angen cymorth arnat, gofynnwch am Gwasanaethau Cymorth Gweithredu ar Drais Ysbrydol

4. Pwy all brofi Cam-drin Ysbrydol?

Mae ymchwil a wnaed gan CCPAS (trideg:wyth erbyn hyn) a Phrifysgol Bournemouth "Deall cam-drin ysbrydol yn y Gymuned Gristnogol" yn dangos yn glir y gellir profi Cam-drin Ysbrydol gan y rhai mewn swyddi arweinyddiaeth, y rhai mewn swyddi o arweinyddiaeth gyfochrog a'r rhai mewn swyddi pŵer is yn ogystal ag aelodau o gynulleidfaoedd a sefydliadau. Gall cam-drin ysbrydol gael ei brofi gan unigolion a grwpiau.

Gall unrhyw un o unrhyw ffydd, crefydd neu gred, oed, anabledd, rhyw (gan gynnwys pob hunaniaeth rhywedd), cyfeiriadedd rhywiol neu hil brofi Cam-drin Ysbrydol. Mae Camdriniaeth Ysbrydol yn gallu achosi colli ffydd, ac felly gall pobl o ddim ffydd fyw gydag effaith cam-drin ysbrydol yn y gorffennol.

Mae'r gwasanaethau a gynigir gan Weithredu Ar Gam-Drin Ysbrydol yn felly yn agored i rai unrhyw ffydd neu o ddim ffydd. Bydd unrhyw wasanaethau'n cael eu cynnig yn gyfartal i bawb beth bynnag fo'u hoedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil (gan gynnwys lliw, cenedligrwydd, a tharddiad ethnig neu genedlaethol), crefydd neu gred, rhyw (rhyw) a chyfeiriadedd rhywiol.

Nid yw Weithredu Ar Gam-Drin Ysbrydol yn dal safbwynt diwinyddol ar unrhyw un o'r materion uchod ar wahân i hynny dylai pawb gael eu meithrin, eu gwerthfawrogi a'u parchu waeth beth fo unrhyw un o'r nodweddion uchod.

5. Ydw i wedi profi cam-drin ysbrydol?

Os ydych chi wedi darllen y diffiniad a nodweddion allweddol Cam-drin Ysbrydol ac mae hyn wedi bod yn batrwm o ymddygiad tuag atoch yna mae'n debygol eich bod wedi profi Cam-drin Ysbrydol ac angen rhywfaint o gymorth.

Os ydych chi dal yn ansicr yna gofynnwch am Gwasanaethau Cymorth a byddwn yn hapus i drafod hyn ymhellach.